

Potrzeby informacyjne

jednostek samorządu terytorialnego w województwie
mazowieckim w 2023 r.

Spis treści

	Str.
Informacje o badaniu	3
Korzystanie z danych i zasobów Urzędu Statystycznego w Warszawie	4
Źródła informacji o publikacjach i ocena oferty Urzędu Statystycznego w Warszawie.....	6
Potrzeby informacyjne jednostek samorządu terytorialnego.....	8
Wsparcie informacyjne i szkolenia dla jednostek samorządu terytorialnego.....	10
Opracowania powstałe w wyniku zapotrzebowania JST w poprzedniej edycji badania.....	10

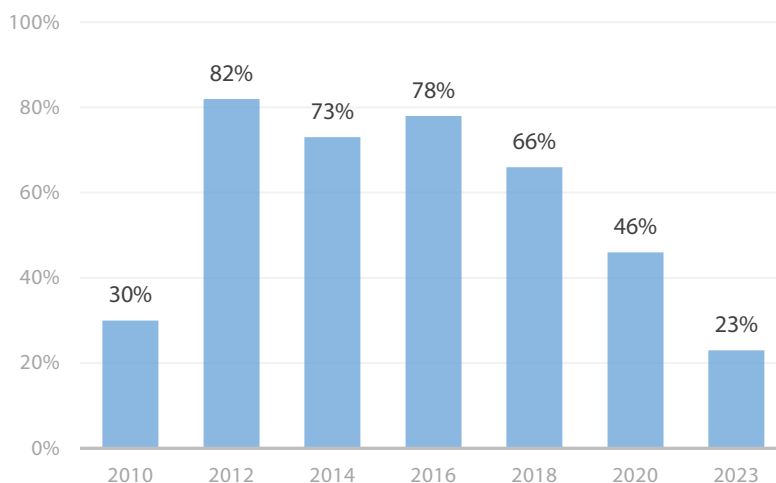
Informacje o badaniu

Na przełomie września i października 2023 roku odbyła się siódma edycja „Badania potrzeb informacyjnych jednostek samorządu terytorialnego”. Ze względu na pandemię badanie zostało zrealizowane po trzech latach, a nie po dwóch, jak w poprzednich edycjach. Zaproszenie do udziału w badaniu zostało wysłane do 369 jednostek samorządu terytorialnego województwa mazowieckiego: starostw powiatowych, urzędów miast, gmin i dzielnic m.st. Warszawy. Badanie przeprowadzone zostało za pomocą formularza elektronicznego.

Formularz składał się z 12 pytań otwartych i zamkniętych, w których pytaliśmy jednostki o to, czy znają i korzystają oraz w jakim zakresie z naszych zasobów informacyjnych, baz danych i szkoleń.

W badaniu udział wzięły 153 osoby z 86 jednostek (23% instytucji samorządowych poproszonych o udział w badaniu). Jest to najniższy wynik od czasu przeprowadzenia pierwszego badania w 2010 roku, gdzie w badaniu wzięło udział 30% jednostek z całego województwa. Ankiety wypełniło 140 pracowników gmin i miast, 9 przedstawicieli starostw powiatowych i 4 pracowników urzędów dzielnic Warszawy.

Wykres 1. Odsetek jednostek samorządu terytorialnego, które wypełniły ankietę w poszczególnych edycjach badania

Większość uczestników badania (92%) nie brała udziału w jego poprzedniej edycji w 2020 roku.

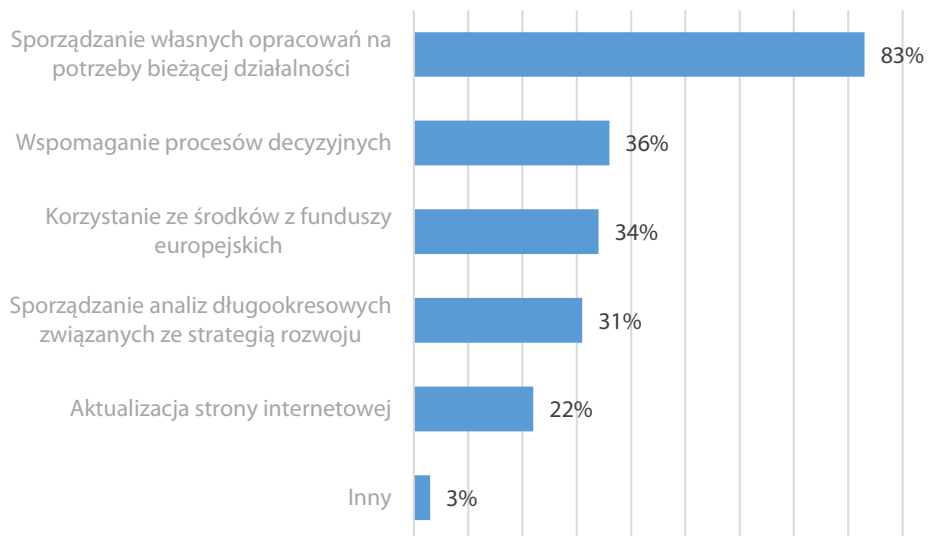
Korzystanie z danych i zasobów Urzędu Statystycznego w Warszawie

Z danych statystycznych i/lub zasobów informacyjnych Urzędu Statystycznego w Warszawie korzystało 57% reprezentantów jednostek samorządu terytorialnego, którzy wzięli udział w badaniu. W porównaniu do ankiety przeprowadzonej w 2020 r. udział korzystających z zasobów zmniejszył się o 20 p. proc.

Głównym powodem niekorzystania z danych statystycznych i/lub zasobów informacyjnych Urzędu Statystycznego w Warszawie był brak takiej potrzeby (64%). O wiele rzadziej respondenci wskazywali pozostałe powody: 11% osób przyznało, że nie zna zasobów informacyjnych US w Warszawie, a 20% badanych wystarczały własne dane dostępne w ich instytucji. Tylko 3% przedstawicieli samorządów stwierdziło, iż zasoby Urzędu nie zawierają potrzebnych im danych. Korzystanie z danych innych instytucji jako lepiej odpowiadających na potrzeby informacyjne zadeklarowało również 3% ankietowanych.

Zasoby informacyjne US w Warszawie wykorzystywane są przede wszystkim do sporządzania własnych opracowań na potrzeby bieżącej działalności. Cel ten uzyskał 83% wskazań. Wspomaganie procesów decyzyjnych (36%) to drugi powód dla którego ankietowani korzystali z naszych zasobów. Niewiele mniejszą liczbę odpowiedzi miało korzystanie z funduszy europejskich (34%) oraz sporządzanie analiz długookresowych związanych ze strategią rozwoju (31%). W najmniejszym stopniu respondenci korzystają z zasobów Urzędu do aktualizowania strony internetowej (22%).

Wykres 2. Cele wykorzystania danych statystycznych/zasobów informacyjnych Urzędu Statystycznego w Warszawie

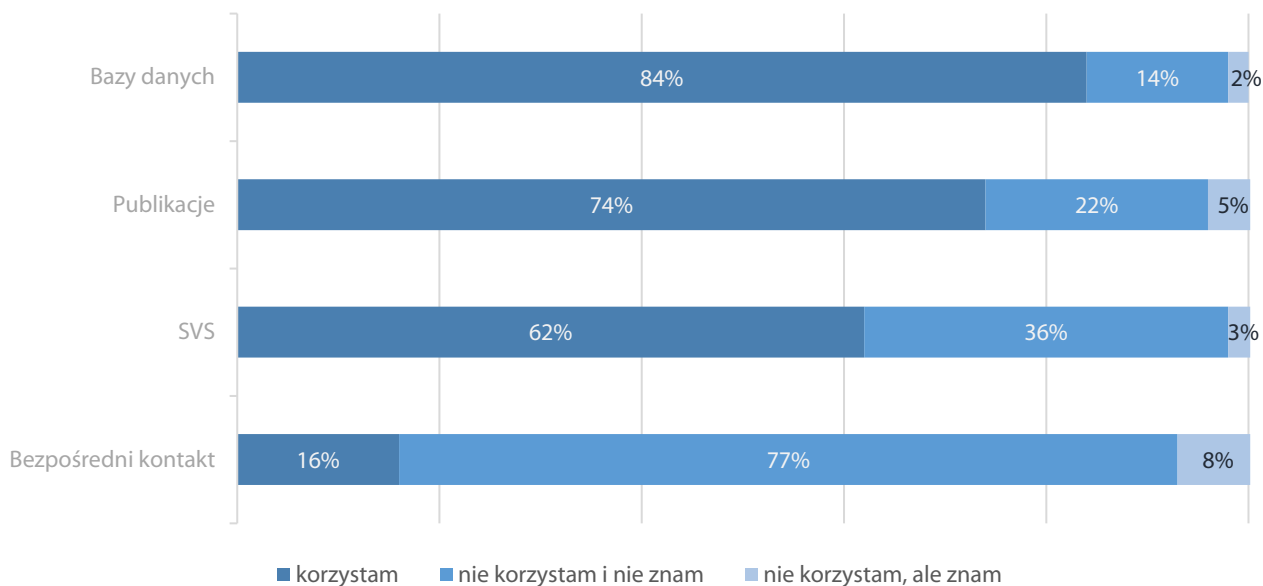

Spośród czterech form udostępniania danych i informacji największym zainteresowaniem przedstawicieli mazowieckich samorządów, którzy sięgają po zasoby Urzędu, cieszą się ogólnodostępne bazy danych. Korzysta z nich 84% osób, czyli niemal tyle samo co w 2020 r. (83%) i 2018 r. (85%). Głównym powodem niekorzystania z baz danych jest ich nieznanomość.

Użytkownicy baz (73 osoby) mieli możliwość wskazania wszystkich zasobów, które znają. Najbardziej popularny – podobnie jak w 2020 r. – okazał się Bank Danych Lokalnych, który uzyskał 68% wskazań. Kolejnymi pod względem znajomości są: Baza Demografia (55%), Portal Geostatystyczny (29%) oraz Dziedziczne Bazy Wiedzy (23%). Podobnie jak w poprzednich edycjach, najmniej znany był Strateg (11%, w 2020 r. - 5%, w 2018 r. - 6%).

Prawie trzy czwarte (74%) respondentów badania potrzeb informacyjnych Urzędu Statystycznego w Warszawie pracujących w jednostkach samorządu terytorialnego korzysta z publikacji, wynik zbliżony jest do uzyskanego w badaniu w 2020 roku (77%). Podobnie jak w poprzednich edycjach największym zainteresowaniem cieszyły się wydania z obszaru ludności (75%). Spisy powszechne były drugim obszarem, z którego najczęściej czerpali pracownicy samorządów – 56% (w 2020 r. 24%). Na wzrost zainteresowanie spisami o 32 p. proc. wpływ miało przeprowadzenie w 2020 roku PSR i w 2021 roku NSP. Z publikacji dotyczących pracy i wynagrodzeń korzysta 31% badanych a z opracowań wielodziedzinowych 25% ankieterowanych. Brak znajomości opracowań jest główną przyczyną niekorzystania z nich.

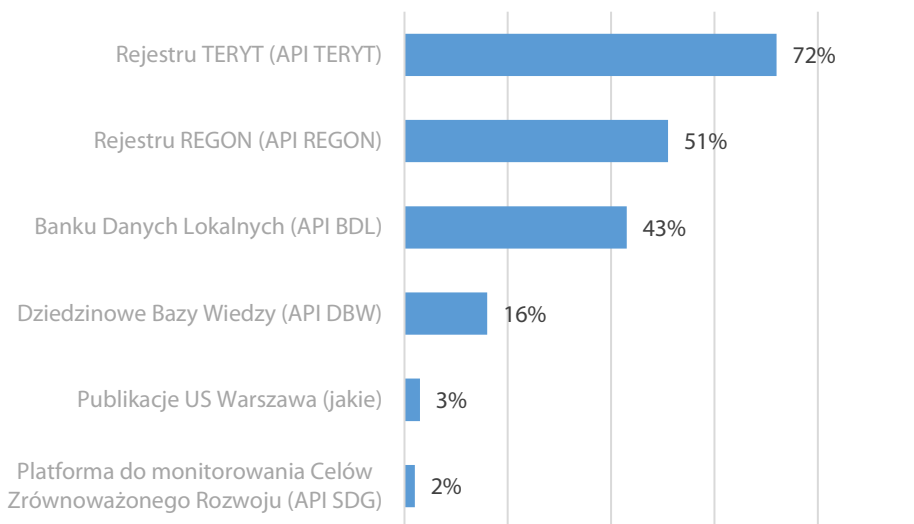
Wykres 3. Korzystanie z wybranych form udostępniania danych statystycznych/zasobów informacyjnych Urzędu Statystycznego w Warszawie

Statystyczne Vademecum Samorządowca (SVS) jest opracowaniem przygotowanym pod kątem samorządów i stanowi ono źródło informacji dla 62% przedstawicieli samorządów. W poprzedniej edycji z tego wydania korzystało o 7 p. proc. ankieterowanych więcej. Najmniej znaną i wykorzystywaną formą wsparcia jest bezpośredni kontakt z Informatorium (komórką udostępniającą dane). Z tego rodzaju kontaktu korzysta jedynie 16% pracowników samorządów, a aż 77% nie wie o takiej możliwości.

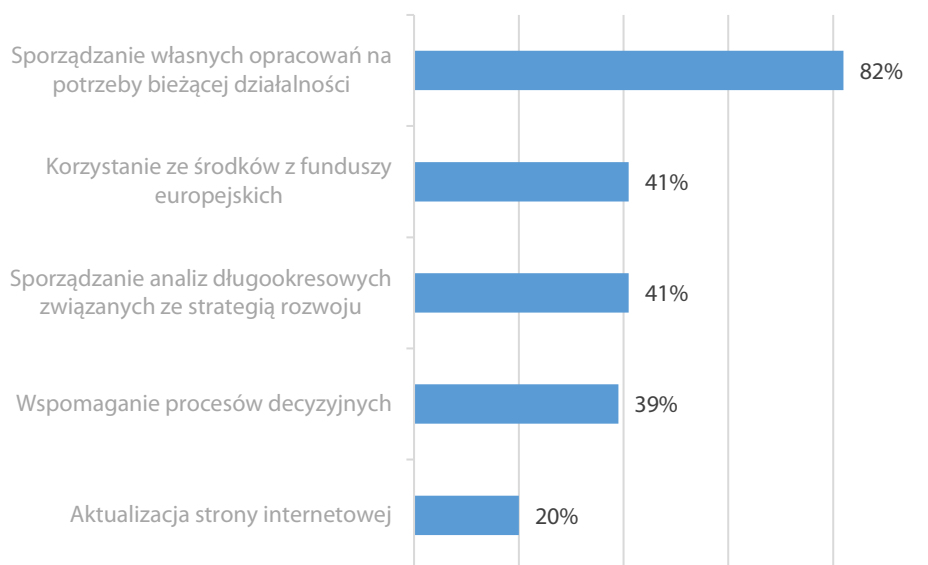
W tegorocznej edycji formularza dodany został punkt dotyczących korzystania z danych otwartych, które umożliwiają automatyczne pobieranie danych z zasobów. Z tej formy korzysta 70% przedstawicieli samorządów, z czego najczęściej korzystają z API Rejestru TERYT (72%) i API Rejestru REGON (51%) oraz z API Banku Danych Lokalnych (43%). Najmniejszą popularnością cieszą się API DBW (16%), publikacje Urzędu (3%) oraz API SDG (2%).

Wykres 4. Korzystanie z wybranych form danych otwartych statystyki publicznej

Główny cel korzystania z automatycznie pobieranych danych to sporządzanie własnych opracowań na potrzeby bieżącej działalności (82%). Korzystanie ze środków z funduszy europejskich oraz sporządzanie analiz długookresowych związanych ze strategią rozwoju to cele, które uzyskały 41% wskazań wśród badanych. Automatycznie pobierane dane wspomagają procesy decyzyjne wśród 39 % ankietowanych. W najmniejszym stopniu służą samorządom do aktualizacji stron internetowych (20%).

Wykres 5. Cele wykorzystania danych otwartych statystyki publicznej

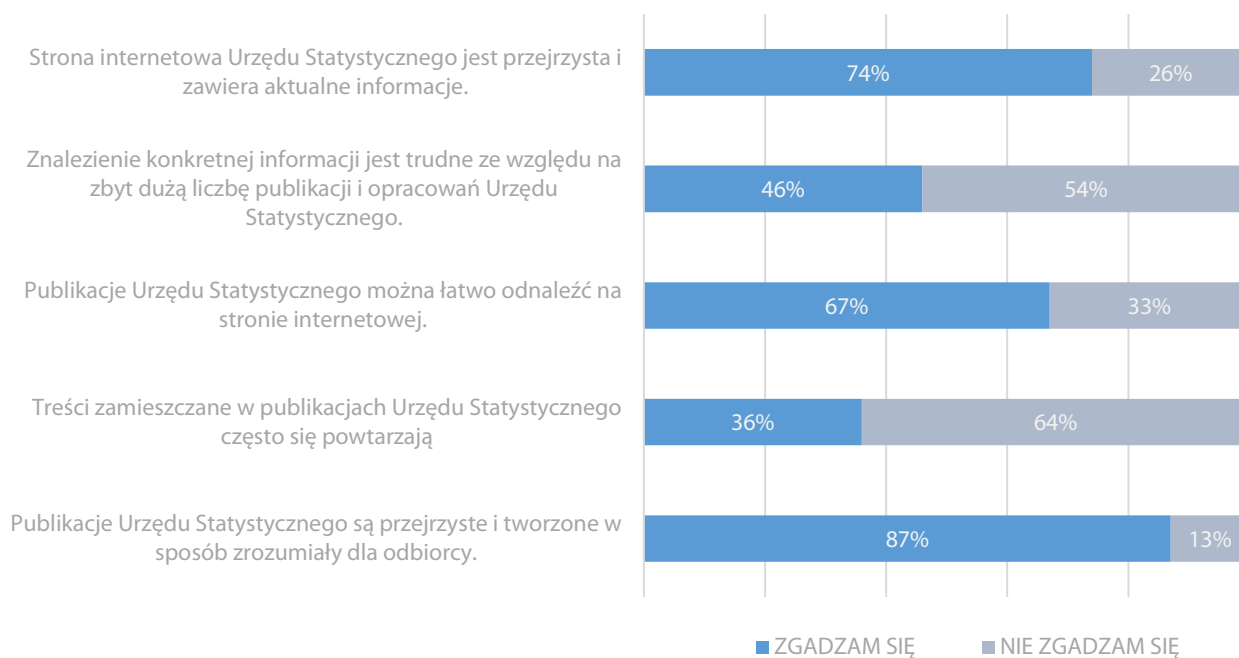

Źródła informacji o publikacjach i ocena oferty Urzędu Statystycznego w Warszawie

Podobnie jak w poprzednich edycjach badania, strona internetowa Urzędu stanowi główne źródło informacji o publikacjach i opracowaniach wśród przedstawicieli samorządów (95% wskazań w 2023 roku, 78% w 2020 r.). Znacznie mniej popularnym źródłem informacji jest Newsletter (13%) czy współpraca wewnętrzna (7%).

Strona internetowa Urzędu jest pozytywnie odbierana wśród samorządowców, 74% uczestników badania uważa, że jest przejrzysta i zawiera aktualne informacje (81% w 2020 r.). Mimo dobrej oceny witryny, 46% badanych wskazuje na trudności związane ze znalezieniem konkretnej informacji. Wybrane publikacje łatwo odnaleźć na stronie według 67% ankietowanych, a same opracowania są przejrzyste i zrozumiałe dla 87% odbiorców (93% w 2020 r.). Zdecydowana większość przedstawicieli samorządów (64%) nie zgadza się ze stwierdzeniem, iż treści zamieszczane w publikacjach Urzędu powtarzają się.

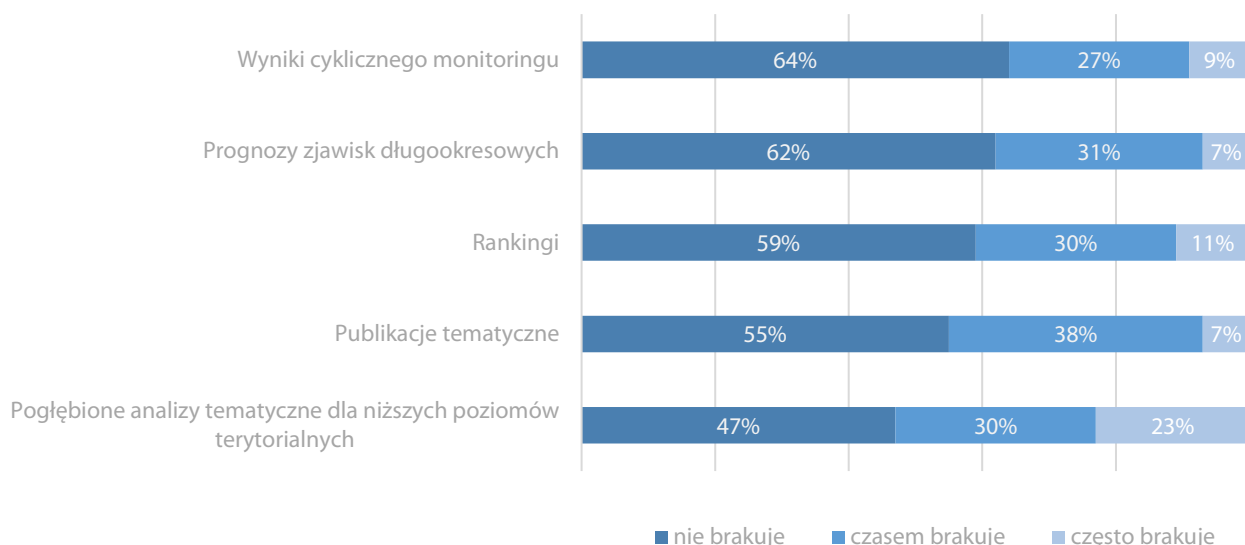
Wykres 6. Ocena publikacji i strony internetowej Urzędu Statystycznego w Warszawie

Potrzeby informacyjne jednostek samorządu terytorialnego

Podobnie jak w poprzedniej edycji badania, przedstawiciele samorządów największe braki wskazują w zakresie pogłębionych analizy tematycznych dla niższych poziomów terytorialnych. Braki w tym zakresie wskazuje ponad połowa badanych, przy czym aż 23% wskazało, że tych opracowań brakuje im często (18% w 2020 r.). Spore zapotrzebowanie badani wskazali również na publikacje tematyczne, 45% odczuwa ich niewystarczającą liczbę, a 7% odczuwa często ich brak. Wyniki cyklicznego monitoringu i prognozy zjawisk długookresowych to obszary, gdzie ponad 60% ankietowanych nie widzi żadnych braków. Jedna dziesiąta badanych wskazała na luki w rankingach (11%).

Wykres 7. Rodzaje opracowań, jakich brakuje badanym

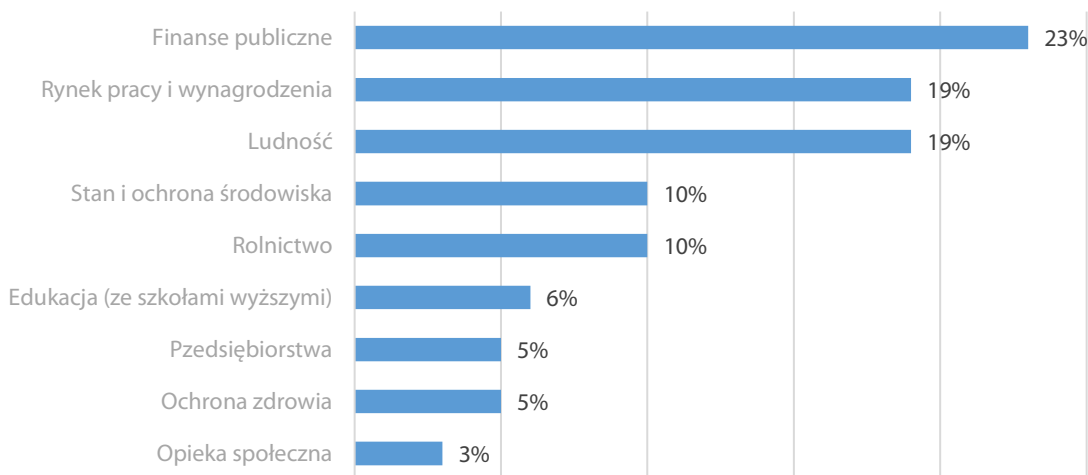

Na pytanie o tematy brakujących opracowań uzyskano 13 odpowiedzi. Ich pełne zestawienie znajduje się poniżej:

- Podział danych na kategorie na poziomie regionalnym i gminnym.
- Brak opracowań na poziomie dzielnic, bądź MSI ze wszystkich dzielnic
- Ludność - wykształcenie
- Monitoring trendów
- Opracowania wyników ostatniego spisu ludności i spisu rolnego dotyczących naszej gminy
- Demografia
- Problematyka polityki społecznej
- Analizy tematyczne dla niższych poziomów terytorialnych
- Zagadnienia związane z planowaniem przestrzennym
- Czytelne opracowania demograficzne
- Działalność gospodarcza poziom gmin
- Rankingi
- Publikacje tematyczne
- Analizy przekrojowe np. nie tylko demografia, ale demografia a rynek pracy (wpływ zmian demograficznych na rynek pracy)

W porównaniu do badania z 2020 r., gdzie ludność była tematem, którego najbardziej brakowało badanym, w 2023 roku najczęściej wskazywane było zapotrzebowanie na dane statystyczne dotyczące finansów publicznych. Ludność znalazła się na drugim miejscu wraz z zagadnieniem rynku pracy i wynagrodzeń. Stan i ochrona środowiska, z drugiego miejsca w 2020 roku przeszło na czwartą pozycję najbardziej brakujących tematów. W obecnej edycji, badani zgłosili również mniejsze zapotrzebowanie na tematy z zakresu rolnictwa niż trzy lata temu.

Wykres 8. Tematy brakujących danych statystycznych

W poszczególnych tematach pojawiły się konkretne zagadnienia, których brakuje ankietowanym:

- Liczba studentów (edukacja - ze szkołami wyższymi)
- Podatki lokalne (finanse publiczne)
- Wykształcenie (ludność)
- Liczba i nazwa procedur (ochrona zdrowia)
- Skala zjawisk i zagrożeń (opieka społeczna)
- Mediana zarobków (rynek pracy i wynagrodzenia)
- Ilość instalacji o różnym profilu (stan i ochrona środowiska)
- Ilości, rodzaje firm posiadających instalacje środowiskowe (przedsiębiorstwa)

W zakresie poziomów udostępniania, badanym JST najczęściej brakuje danych statystycznych na poziomie gmin (62% wskazań, 64% w 2020 r.) i na poziomie powiatów (28%, 15% w 2020 r.). Inne obszary, np. regiony, czy dzielnice uzyskały 6%, a województwo 2% wskazań.

Tylko 13 osób spośród uczestników obecnej edycji brało udział w poprzednim badaniu. Między innymi tym osobom przedstawiono 7 tytułów opracowań, które powstały w odpowiedzi na zgłoszone w poprzednim Raporcie potrzeby z prośbą o określenie, czy są im znane i czy z nich korzystali. 4 osoby potwierdziły, że przynajmniej jedno z wymienionych opracowań jest im znane i korzystali z niego. Dla 1 osoby opracowania są znane, ale okazały się nieprzydatne. Brak znajomości tych opracowań zadeklarowało 5 osób.

Wsparcie informacyjne i szkolenia dla jednostek samorządu terytorialnego

Uzyskaniem wsparcia informacyjnego Urzędu Statystycznego w Warszawie zainteresowanych jest 47% wszystkich uczestników badania (tj. o 4 p. proc. więcej niż w 2020 r.). Oczekiwane wsparcie dotyczy przede wszystkim rozpoznaniu dostępnych zasobów informacyjnych (51% wszystkich uzyskanych odpowiedzi). W mniejszym stopniu zgłaszana jest potrzeba wsparcia w wyszukiwaniu informacji na stronach internetowych statystyki publicznej (29%, 42% w 2020 r.) oraz przy analizie pozyskanych danych (20%, w 2020 r. – 22%).

Wychodząc naprzeciw potrzebom Urząd Statystyczny w Warszawie organizuje szereg szkoleń z zakresu statystyki. Udziałem w nich zainteresowanych jest 22% uczestników badania. Trzy lata temu zainteresowanie tego rodzaju przedsięwzięciem było o 10 p. proc. większe.

W samodzielnie wymienianych tematach szkoleń, które interesowałyby badanych, powtarzają się zagadnienia wymienione wcześniej: najwięcej wskazań ma rozpoznanie dostępnych zasobów informacyjnych oraz wyszukiwanie informacji na stronach. Wśród zaproponowanych zagadnień pojawiają się:

- podatki, środowisko,
- zagospodarowanie przestrzenne,
- metodologia opracowania lokalnych prognoz demograficznych w obszarach aglomeracji,
- kontrole podatkowe i tematy pokrewne,
- procesy demograficzne na Mazowszu,
- finanse publiczne
- dane statystyczne - jak wykorzystywać?

Po analizie uzyskanych wyników badania, podstawową potrzebą przedstawicieli samorządów jest uzyskanie jak największej ilości danych na poziomie gminy i powiatów. W zakresie korzystania z zasobów informacyjnych, pracownicy samorządów powinni mieć wiedzę jakie dane są dostępne i gdzie można je znaleźć, co łączy się z umiejętnością poruszaniu się po stronie internetowej Urzędu oraz dostępnych bazach danych statystycznych.

Opracowania powstałe w wyniku zapotrzebowania JST w poprzedniej edycji badania

- Obrót nieruchomościami w województwie mazowieckim w 2020 r. i w m.st. Warszawie w 2020 r. – dostępna też nowa wersja dla roku 2022 rozszerzona dla miast na prawach powiatu w woj. mazowieckim <https://warszawa.stat.gov.pl/opracowania-biezace/opracowania-sygnalne/inne-opracowania/obrot-nieruchomosciami-w-województwie-mazowieckim-w-2022-r-,17,5.html>
<https://warszawa.stat.gov.pl/opracowania-biezace/opracowania-sygnalne/inne-opracowania/obrot-nieruchomosciami-w-warszawie-w-2022-r-,18,4.html>
- Produkcja sprzedana przemysłu w okresie pandemii COVID-19 w woj. mazowieckim w 2020 r. <https://warszawa.stat.gov.pl/opracowania-biezace/opracowania-sygnalne/przemysl-budownictwo/produkcja-sprzedana-przemyslu-w-okresie-pandemii-covid-19-w-województwie-mazowieckim-w-2020-r-,4,1.html>

- Cudzoziemcy na mazowieckim rynku pracy w 2020 – dostępna też wersja dla roku 2022 <https://warszawa.stat.gov.pl/opracowania-biezace/opracowania-sygnalne/praca-wynagrodzenie/cudzoziemcy-na-mazowieckim-ryнку-pracy-w-2022-r-9,5.html>
- Działalność gospodarcza mikroprzedsiębiorstw w województwie mazowieckim w 2020 r. – dostępna też wersja dla roku 2021 <https://warszawa.stat.gov.pl/opracowania-biezace/opracowania-sygnalne/podmioty-gospodarcze/dzialalnosc-gospodarcza-mikroprzedsiębiorstw-w-województwie-mazowieckim-w-2021-r-5,2.html>
- Region Mazowiecki Regionalny w 2020 r. – dostępna wersja dla roku 2022 <https://warszawa.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/inne-opracowania/region-mazowiecki-regionalny-w-2022-roku,31,4.html>
- Bezrobotni zarejestrowani w dzielnicach Warszawy (infografika, wydawana w cyklu rocznym) <https://warszawa.stat.gov.pl/opracowania-biezace/informacje-okolicznosciowe/inne-/bezrobotni-zarejestrowani-w-dzielnicach-warszawy-w-koncu-grudnia-2022-r-44,14.html>
- Procesy demograficzne w województwie mazowieckim w latach 2000–2021 oraz w perspektywie do 2040 r. <https://warszawa.stat.gov.pl/opracowania-biezace/opracowania-sygnalne/ludnosc/procesy-demograficzne-w-województwie-mazowieckim-w-latach-20002021-oraz-w-perspektywie-do-2040-r-8,2.html>